

МУЗЕЯТ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - БЪДЕЩЕ ЗА МИНАЛОТО

Що е това музей? Нещо архаично, обвързано с представите за музеен мрак, тишина и отминало време или модерен, атрактивен начин за художествено-естетично представяне на историческата памет.

Терминът “музей” води началото си от гръцкото “музейон” и от латинското “музеум”. В Древна Гърция с музейон се определя мястото, където се събират подаръците, посветени на боговете в Храма на деветте музи, една от които е Клио - покровителката на историята. В съвременната си интерпретация музеят е културна институция с идеална цел, отворена към обществото, която събира, съхранява и експонира с познавателна и научна цел културно историческите паметници и природни образци.

Една от значимите инициативи по време на честванията на 110-годишния юбилей на най-старото и престижно българско висше училище - днешния Софийски университет “Св.Климент Охридски” - е откриването на постоянна експозиция на Музея на Софийския университет. Още от времето на 50-годишнината на Алма матер академичната общност замисля да събере и експонира веществени и документални материали за историята на първото висше училище в България. Интересен е фактът, че в архитектурния проект на южното крило на университета архитект Любен Константинов адаптира специално за нуждите на бъдещия музей помещение със самостоятелен вход откъм бул.”Цар Освободител”.

Едва през 1998г. отколешната идея става реалност. Музеят се намира в помещенията на подкуполното пространство на VI блок на северното крило на Университета. Музейните материали са аранжирани на две нива - представителна експозиция с основни акценти в четири тематични раздела/”Корените”, “Началото”, “Възходът”, “Съвременността”/ и

мултимедийна презентация на многообразен исторически материал за историята на университета. В компютърната мрежа са въведени и оформени със съответен дизайн около 600 кадъра. Автор на тематико-експозиционния сценарий на двете нива е доцент Цвета Тодорова от Историческия факултет, изпълнителен директор на музея. Художественото оформление е дело на колектив от катедрата “Експозиционен дизайн” при Националната художествена академия с ръководител професор Лъчезар Лозанов. Автор на компютърния дизайн е главен асистент Мирослав Богданов. Музейната експозиция сполучливо се допълва от видеотехника за представяне на филми, посветени на различни събития от живота на университета. Музеят вече притежава копия на филми от архива на Българската национална телевизия.

Музейните фондове съдържат множество веществени, документални, художествени и фотоматериали. Началото на събирателската дейност е поставено през 1984г., която продължава и днес.

Предлаганото издание има за цел да провокира вниманието на всички, които желаят да се запознаят с миналото и съвременното на Алма матер и да подпомогнат Музея с идеи, инициативи и дарения.

Предсавяме ви рубриците:
БИОГРАФИЯ на АЛМА МАТЕР, ДАРИТЕЛИТЕ, РЕКТОРИ и РЕГАЛИИ, ФАКУЛТЕТИТЕ, ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ, СТУДЕНТИТЕ, ДОКУМЕНТИ и МАТЕРИАЛИ, МУЗЕЙНИ ДЕЙНОСТИ, СИТНИ, ДРЕБНИ, КАТО.../ академичен фолклор/

ОЧАКВАМЕ ВИ!

БИОГРАФИЯ НА АЛМА МАТЕР

ПЪРВАТА СГРАДА НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Восновен ремонт е сградата на Факултета по журналистика и масови комуникации. Тя има богата история.

На 1 октомври 1888г. Висшият педагогически курс скромно отваря врати за 43 студенти със седем преподаватели в сградата на Първа мъжка гимназия в София на ул. "Московска". Тя е строена през 1881-1883г. по проект на архитект Константин Йованович, син на родения в България сръбски художник, график и фотограф Анастас Йованович. Завършил е Конфедеративния политехникум в Цюрих при проф. Готфрид Земпер през 1870г. Поканен е да дойде в София през 1881г. от тогавашния министър на образованието - чеха Константин Иречек. След завършването на строежа на мъжката гимназия на архитект Йованович е възложено да разработи

архитектурния проект на сградата на Народното събрание в София. Той е реализиран през 1884-1885г. под ръководството на главния архитект към Дирекцията на обществено строителство - австриец Фридрих Грюнангер. Йованович е един от най-типичните представители на архитектурния стил неоренесанс.

Последователно през годините в сградата на ул. "Московска" са се помещавали Физико-математическият и Биологическият факултет. Днес 120-годишната сграда, символ на българското висше образование, в която се помещава факултетът по журналистика и масови комуникации и студентското радио Алма матер, се нуждае от спешно укрепване. Необходимите средства в размер на 1,300,000 лева все още не са отпуснати на университета в субсидията за 2002г.

РЕКТОРАТЪТ

На част от парцела на бул. "Фердинанд", дарен от Евлогий и Христо Георгиеви, на 30 юни 1924г. започва строежът на главната университетска сграда - Ректората. Нейни създатели са френският архитект Анри Бреасон от Париж, българският архитект Никола Лазаров от Карлово, завършил в Париж, и българският архитект Юрдан Миланов, архитект на Ефорията.

Международният архитектурен конкурс за сградата на Софийския университет през 1906г. е спечелен от френския архитект Анри

Бреасон, който проектира университета павильонно в седем отделни блокове, като трите на посочения парцел включват Ректората, обхващащ само представителни помещения, Историко-

филологическия факултет на юг и Юридическия факултет на север. Останалите четири сгради са предвидени за природно-научните факултети.

Фасадата на Ректората представлява триумфална арка на българската култура от времето на княз Борис I с параден вход с два льва, между които са разположени статуи на древни гръцки философи. Горے архитравът завършва с ажурна колонада и две фигурални композиции с паметната дата 886 година, която отразява българския духовен възход по времето на приемането на славянската писменост и култура на територията на средновековна България по времето на княз Борис I.

Промененият проект на Бреасон с нарушаването на фасадата и разчупването на репрезентативния характер на вътрешното разпределение довеждат до завеждането на дело пред международния съд в Хага от Анри Бреасон и осъждането на държавата да заплати 200 000 златни франка обезщетение. Независимо от промените сградата на Университета остава една от най-красивите на територията на София.

Главната фасада по проекта на Бреасон се е състояла само от главен вестибюл и аула, а по измененията от арх. Миланов над аулата е създадена голямата аудитория № 14. В проекта на Бреасон не е била предвидена никаква аудитория, а покойният арх. Миланов създава 15 аудитории. Стаите за професори, доценти и за семинарни упражнения общо по проекта са били 39, а според измененията на арх. Миланов стават 75.

Арх. Йордан Миланов е роден през 1867г. в гр. Елена. Завършил през 1892г. архитектура във Виена. Главен архитект на Ефорията "Братя Евлогий и Христо Георгиеви" по строежа на Софийския университет. Строежът на Ректората под негово ръководство започва

през 1924г. Преработва първоначалния план на Бреасон - Лазаров и внася значителни подобрения в архитектурния образ на сградата чрез монументалната и внушителна пластика. Отдал забележителното си умение и сили в това свое последно начинание, умира от тежка простуда

на 8 февруари 1932г. пред почти завършената сграда на Ректората.

СЕВЕРНОТО И ЮЖНОТО КРИЛО НА УНИВЕРСИТЕТА

На 13 април 1940г. Министерството на благоустройството възлага на архитект Любен Константинов проектирането на новите две крила на Софийския университет. След основно проучване арх. Константинов прави предложение до експертния съвет на министерството да се възстанови проектът на Бреасон относно фасадата на Ректората и идеята за триумфалната арка на българската просвета и култура от времето на княз Борис I. Експертният съвет на министерството решава да не се събаря нищо, а само да се прибавят статуите на Климент, Наум и Ангеларий в архитравата. Така на арх. Л. Константинов е възложено да изготви проекта за разширението на университета.

На 8 декември 1941г. започва строителството на двете крила от дружество "Циклоп". По време на войната се налага прекъсване на строителните работи.

След 9 септември 1944г. строителното дружество "Циклоп"/филиал на германската фирма "Кохтиф"/ е конфискувано от съветското правителство за сметка на репарациите от войната. Образува се ново строително дружество "Совболстрой"/Съветско-българско строително общество/, което продължава строежа на двете крила на университета. Допълненията по проекта на Бреасон не са направени поради липса на средства.

През 1949г. обектът е завършен в груб строеж.

Окончателното завършване и предаване в експлоатация на двете крила на Софийския университет от първи до пети блок се извършва през 1952 г. Това е времето на радикалните социалистически преобразувания на столичния център, на откриването на Народната библиотека "Св. Кирил и Методий", на Дом-паметника "Александър Стамболийски" с новата опера, на националния стадион "Васил Левски".

През 1988 г. по времето на стогодишния юбилей на университета е завършен шести блок на северното крило. Изпълнител е проектантската организация "Главпроект". Авторското право на обекта се упражнява от арх. Спас Рангелов.

110 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФЕСОР АНАСТАС ДУДУЛОВ

Кой е професор Анастас Дудулов и какво свързва неговото име със Софийския университет?

Роден е на 3 май 1892г. в гр. Струга, Македония. През 1919г. завършва скулптура в художественото индустриално училище в София при проф. Жеко Спиридонов. От 1921 до 1923 година специализира скулптура в Пражката художествена академия и дърворезба във Висшето училище за приложни изкуства в Прага. След завръщането си в България през

1932г. става преподавател в Художествената академия в София, а от 1937 до 1960 година е професор по скулптура в същата. Работи с различни техники и материали - камък, метал, дърво.

Основните теми в творчеството на проф. А. Дудулов са свързани с народната традиция, историята и съвременността. Художествените му предпочитания са в областта на портрета, фигуралната композиция и декоративната скулптура. След тях като че ли особено място заема афинитетът към образите на емблематични личности в българската история и фолклор. Неслучайно релефът "Кирил и Методий" получава златен медал на Парижкото изложение през 1937г.

Името на проф. А. Дудулов трайно се

свързва с Университета от началото на 30-те години на XX в. През 1931 г. той завършва великолепния релеф с образа на св.Климент Охридски. Изработеният от орех оригинал се намира в Националната художествена галерия. От 1934 г. стилизираният образ на св. Климент се утвърждава като герб на Университета.

Мъдрост, сила, месианска отгаденост на идеята за всеславянска писменост внушава Климентовият лик, сътворен от проф. А. Дудулов. Емблематичният образ на патрона на Софийския университет св.Климент Охридски е намерил място в композицията на ректорската огърлица от 1934г., върху тържествената плакета от същата година, както и върху юбилейните знаци по случай 50-годишнината на университета.

През май тази година се навършват 110 години от рождението на талантливия скулптор. Академичната общност на Софийския университет "Св. Климент Охридски" с уважение и благодарност се прекланя пред твореца професор Анастас Дудулов.

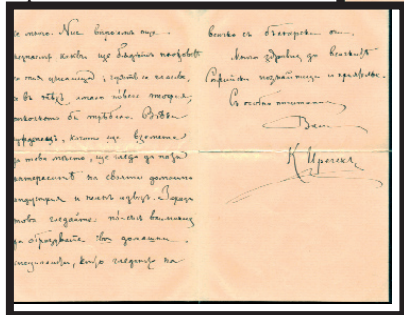
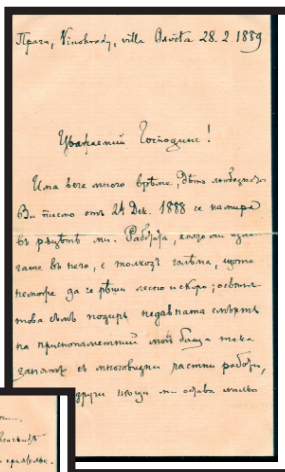
ДАРТЕЛИ И ДАРЕНИЯ

НЕИЗВЕСТНО ПИСМО НА КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК

През 1998г. доц. д-р Тодор Бостанджиев дари на Музея на СУ неизвестно писмо на видния чешки учен Константин Иречек, тясно свързан с България и българите след Освобождението,

до Никола Лазаров. Писмото е намерено преди години в архива на Кирил М. Сеизов /1882-1959/, бивш директор на Университетска библиотека.

Никола Лазаров /1855-1944/ е виден деец на българското просветно дело след

Освобождението. Роден е във Велико Търново. Учил е в родния си град, Цариград и в Загреб, където като стипендиант завършва висшето си образование по естествени науки през 1882г. Назначен е за главен инспектор на държавните училища в Министерството на просветата /1885-1891/. Вероятно като такъв се обръща към Константин Иречек на 28.12.1888г., когато го кани за професор по история в новооткриващото се Висше училище. Писмото е написано на два бели листа 22/17см., прегънати на две, с траурна рамка (поради това, че наскоро е починал бащата на Иречек). В писмото си Константин Иречек убедено защитава своята теза относно необходимостта от създаване на български университет, в който трябва да преподават българи, а не чужденци. Изглежда Никола Лазаров е споделял мнението на Константин Иречек и е бил против прибързаното откриване на Университета, преди да са подготвени български преподавателски кадри.

ДАРЕНИЕ В ПАМЕТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛ

Фонд “Милчо Лалков”, професор, доктор на историческите науки /1944 – 2000/.

През лятото на 2000г. във фонда на музея постъпи дарение от майката на проф. М.Лалков Цветанка Лалкова. Това са лични документи, дипломи и свидетелства за придобити научни стипени и звания от М.Лалков, официални награди и почетни знаци. Особено място тук заема Хердеровата награда, чийто носител проф. Лалков стана през 1995г. за своите научни изследвания и постижения в областта на новата история на балканските народи. Дарен бе и личният архив на автора, който съдържа негови ръкописни бележки, бележници и печатни издания.

Проф. д-р М.Лалков бе ръководител на катедрата История на Византия и балканските народи /от 1982–2000г./, заместник-директор на Българския изследователски институт във Виена /1977-1978г./, заместник декан по научната част на Историческия факултет при Софийския университет, ръководител на катедра по Обща история в Югозападния университет “Неофит Рилски” в Благоевград.

ОРИГАНАЛЕН ПЛАКЕТ

През май 2002г. Сашо Желев, племенник на професор Анастас Дудулов, дари оригиналния матричен плакет, изработен от професора, от който от 1934г. започват да отливат тържествените плакети на Софийския университет.

Плакетът и авторската скулптура на св.Климент Охридски от професор Дудулов са изложени в специална витрина в Музея на СУ.

ПОТОМКА НА РОДОЛЮБЦИ И ДАРИТЕЛИ

През август 2002г. Мария Тангилова дари на Музея на Софийския университет, респективно на отдела по етнология към музея, стогодишна крушовска невестинска носия.

Мария Недялкова Тангилова е родена в София през 1923г. в семейството на Недялко Недялков, родом от град Крушово, Битолско. След погрома на Илинденското въстание през 1903г. дядото Димитър Недялков, се изселва с цялото семейство

в София. Като кмет на Крушово дарява 1200 жълтици на тамошното братство за издръжка и образование на момчета - сираци. В София работи като предприемач-строител. С негово участие е прокаран пътят София - Сливница, преустроена е "Черната джамия" в черквата "Св. Седмочисленици" на ул."Граф Игнатиев", както и Астрономическата обсерватория в Борисовата градина.

Бащата на Мария Тантилова, Недялко Недялков става търговец и индустриалец. Основава две фабрики - "Челичена ръка" за пирони, мрежи и синджири в Красно село и "Български железни заводи" за претопяване на старо желязо в Перник. Родолюбец по душа, той дарява 200 000 лв. за постройката на Студентския дом в София.

РЕКТОРИ И РЕГАЛИИ

ПЪРВИЯТ РЕКТОР на АЛМА МАТЕР и НЕГОВИЯТ 140-ти юбилей

Академик Александър Теодоров – Балан е роден на 15.10.1859г. в с.Кубей, Бесарабия. Учи гимназия в Болград. Следва славянска филология в Лайпциг. Завършва в Прага и става доктор по философия на Пражкия университет през 1884г. Учител и служител в Министерството на народното просвещение през периода 1884 -1888г., редовен преподавател по славянска етнография, диалектология и история на българския език във Висшия педагогически курс и Висшето училище в София през 1888-1893г. Професор и ръководител на катедрата по българска и славянска литература. Декан на Историко-филологическия факултет през 1899-1900 и 1904-1905г. Пръв ректор на Висшето училище през 1888-1889, 1896-1897, 1902-1903г. Академик от 1884 г., член на Българския археологически институт от 1922г., почетен доктор на Софийския университет от 1939г. Носител на много държавни отличия. Умира на 12.02.1959г. в София.

РЕКТОРСКАТА ОГЪРЛИЦА

Решението за изработване и утвърждаване в академичната празничност на ректорска огърлица като особен белег на ректорското достойнство и престиж, аналогично на западните университети, е взето през м. октомври 1933г. по повод организирането на университетския празник. Авторът на огърлицата е художникът Хараламби Тачев. Ректорската огърлица изобразява герба на Университета - образа на Св.Климент Охридски, инициалите на наименованието на Университета на кирилица и латиница, табелка с надпис "1934" - годината на изработването на огърлицата, табелки с наименованията на седемте факултета: Историко-филологически, Физико-математически, Юридически, Медицински, Агрономически, Ветеринарно-медицински и Богословски и плочка с изправен златен лъв с корона върху пурпурно червено поле.

РЕКТОРСКИЯТ ЖЕЗЪЛ

Автентичният Ректорски жезъл е точно копие на старинния жезъл, носен пред Ректора на Оксфордския университет като символ на академичната власт. На 24 май 1936г. председателят на Балканския комитет сър Едуард Бойл, облечен в черна докторска мантия, тържествено връчва жезъла на Ректора на Университета проф. Михаил Арнаудов. Един от чиновниците в Университета се издига като носител на жезъла пред Ректора при официални случаи. Служителят - жезлоносец е облечен в черна мантия и се нарича "педел" по аналогия с използвания термин в Оксфорд и Кеймбридж.

АКАДЕМИЧНАТА ТОГА

До 1944г. ректорът и деканите на факултети в тържествения академичен ритуал са облечени съобразно официалния държавен етикет във фракове и с цилиндри. Ректорът се отличава от останалите единствено чрез ректорската огърлица.

Тогата е въведена в академичните тържества след

решение на Академичния съвет по времето на ректора академик Благвест Сендов през 1974г. Автор на вида на тогата е художничката Венера Наследникова, специалист по историята на костюма.

Ректорската тога е изработена в цикламен цвят с черни яка и маншети. Заместник-ректорите и деканите обличат тоги с цветовете в обърнат ред - черни с цикламена яка и маншети. Въвеждането на тогите в академичния ритуал е приемано нееднозначно. Неодобрението им често се мотивира с липса на традиция в българското образование. Критикуван е и черният цвят, като алтернативното предложение е трицветна тога - в бяло, зелено и червено. Отхвърляна е и идеята за изработване на шапка към тогите.

ФАКУЛТЕТИТЕ

110 ГОДИНИ ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

На заседанието си от 24 август 1892г. преподавателският съвет на Висшето училище в София приема предложението на министъра на народната просвета относно “отварянето на юридически факултет”. Мотивите са повече от ясни. Нуждата от добри български “правоведи” се чувствала осезателно в обществото. Ето как я аргументира в статия, посветена на Висшето училище, през 1893г. Димитър Агура:

“С откриването на първите два отдела / Историко-филологическия и Физико-математическия/ се постигаше първата цел - приготвянето на способни учители за средните училища. Но не само по ведомството на просвещението се нуждае държавата от способни служители, - от такива се чувства голяма нужда и по другите ведомства, а особено по правосъдието и администрацията, които са

от не по-малка важност за добрия вървеж на държавната машина ... Ето защо на първо място

след просвещението трябваше да бъде застъпено във Висшето училище правото, и след първите два отдела, необходими за развитието на учебното дело, трябваше да се учреди юридически отдел”. На заседанието на съвета от 9 октомври 1892г. присъстват и първите новоназначени преподаватели в Юридическия факултет.

Редовните занятия с 94 студенти започват със закъснение на 2 ноември 1892г. по организационни причини. През двата семестъра на учебната 1892/1893г. са четени лекции от преподавателите:

Христо Стоянов /Гражданско право/

Васил Маринов /Углавно право/

Петър Данчов /Римско право/

Георги Згурев /Углавно съдопроизводство/

Васил Балджиев /История на българското право/

Марко Балабанов /Римско-византийско право/

Иван Славов /Енциклопедия на правото/

Иван Брожка /Латински език/

Стоян Михайловски /Френски език/

Такова е началото на Юридическия факултет при Софийския университет.

50 ГОДИНИ СПЕЦИАЛНОСТ ЖУРНАЛИСТИКА

Университетското радио “Алма Матер” откри новата учебна 2002/2003 година с 50-часов марафон, посветен на 50-годишния юбилей на специалност журналистика.

В контекста на структурните промени в Софийския университет през учебната 1952/1953 година с решение

на тогавашния Комитет за наука, изкуство и култура /КНИК/ се поставя началото на нова специалност по журналистика в състава на Филологическия факултет.

Дотогава в Университета липсва образование по журналистика с изключение на частичен курс по журналистика в Свободния университет. С течение на годините катедрата по журналистика се превръща в образователен и притегателен център на журналистическата гилдия в страната. В специалността са подготвени стотици кадри на българските медии. Сред първите ръководители на катедрата се открояват имената на професор Георги Боршуков и професор Стефан Б.

Станчев.

С решение № 159 от 7 август 1974г. на Министерски съвет се обособява Факултет

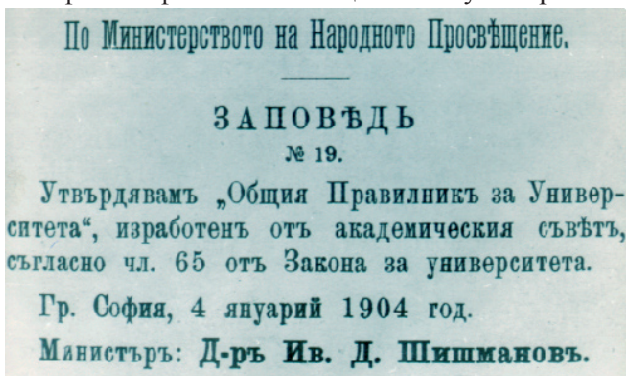

по журналистика, който сега се намира в първата сграда на Софийския университет на ул. "Московска".

ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

140 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. ИВАН ШИШМАНОВ

Роден на 22.06.1862г. в Свишов. Завършил педагогическо училище във Виена с финансовата подкрепа на Феликс Каниц. Следва философия в Йена, Женева и Лайпциг. Доктор по философия на Лайпцигския университет

/1888г./

Подначалник, началник на отделение и главен инспектор в Министерството на народното просвещение /1888 – 1894г./

Министър на народното просвещение /6.05.1903 - 5.01.1907г./

Пълномощен министър в Киев, Украйна /23.03.1918 – 8.05.1919г./

Декан на Историко-филологическия факултет 1896/1897, 1901/1902 и 1913/1914г.

Действителен член на БАН от 1902г. Дописен член на Сръбската академия на науките в Белград,

на Гръцката академия на науките в Атина, на академиите на науките в Загреб, Хелзинки, на Етнографското общество в Прага, почетен член на Харковския университет.

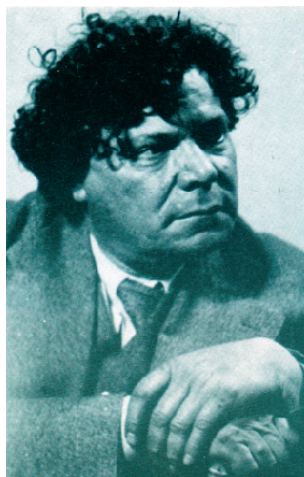
Редовен професор, титуляр на катедрата по всеобща литература и културна история във Висшето училище /16.12.1894 – 6.05.1903г./

Редовен професор, титуляр на катедрата по сравнителна литературна история /5.10.1911 – 26.01.1924г./ до деня на смъртта си 23.06.1928г. в гр.Осло, Норвегия.

Основател и редактор на Сборник народни умотвориния, наука и книжнина т.I-XVIII /от 1889г./ и съредактор на Български преглед /от 1892г./

Автор на закона за преименуване на Висшето училище в Университет/ 1904г.

СПОМЕН ЗА ПРОФ. АЛЕКСАНДЪР БАЛАБАНОВ

“ . . . П р о ф . Балабанов без съмнение беше най-интересната личност между преподавателите не само в катедрата по класическа филология, но и в целия Университет. За него се разказваха най-различни вицове, повечето измислени, които го представяха като разсеян човек...”

“...Познавах Александър Балабанов от дете от карикатурите на Александър Божинов. След 9 юни той беше показал дълъг език и, за да не пострада, го бяха изпратили за няколко месеца в Италия...”

“... Колкото и хубаво да го рисуваше Ал. Божинов, не можех да си го представя така колоритен. Нисък, разчорлен, с безредно падащи над челото му спирални къдри, той имаше малко чипо носле, тъмни подути очи на сатир, червено-синьо сипаничаво лице, провиснали бузи... Запомних го тогава такъв и същия го видях в университета още на първата му лекция. По улиците вървеше с широкопола шапка, смачкана на главата му не по средата, а на кръг. Често носеше малката си и много лека пишеща машина. Пролет и лете, когато бях студент, носеше пепитена мушама на съвсем малки бели и черни квадратчета, каквато никои по това време не носеше...”

“...Лекциите на Александър Балабанов по старогръцка литература бяха интересни не толкова и не само с мислите му върху древните

трагични и комични и върху поезията, колкото с богатите му екскурзии из литературата на всички европейски народи, включително и из българската...”

“...Балабанов беше човек на хрумването, на досещането, на инвенцията, както би казал той. Хаотични мисли на човек с големи познания, в чиято глава пламва една искра, едно досещане, понякога внезапно, друг път изплувало от паметта му. Мислите на този човек с необикновен външен вид бяха така необикновени и странни като самия него. Той вървеше и си говореше сам, дори ръмжеше и хората, които не го познаваха се обръщаха подире му...”

“... Балабанов имаше един и същ подход и към студентите си, и към слушателите на многобройните си сказки из цялата страна... Балабанов си беше извоювал правото да говори каквото мисли, без да се съобразява с никого. И затова публиката го харесваше. Дързък до нахалство, той не се подвеждаше по правилата на другите хора в нашето общество. Прощаваха му се много неща...”

Иван Венедиков, “Познайте ги по делата им. Българската интелигенция в моите спомени”. С., 1993

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ОТНОСНО ПОЛУВЕКОВНОТО СЪЩЕСТВУВАНЕ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

1888-1938г. общ брой преминали през Университета

студенти:

43 503 души

31 852 мъже

10 651 жени

дипломирани:

14 826 души

11 732 мъже

3 094 жени

Преподаватели: 335

Асистенти: 307

Библиотечен фонд: 238 397 тома

Общ брой преподаватели - 650 /602 българи и 48 чужденци/

26 жени /4% от общия състав/ на длъжност асистент и лектор. Само 1 жена е доцент във Физико-математическия факултет - доц. Елисавета Карамихайлова

Редовни професори /българи/ - 121 /12,1% от общия брой/

Най-голям брой професори - 37 /във Физико-математическия факултет/

Най-голям брой преподаватели /чужденци/ - 17 /в Историко-филологическия факултет/

Асистенти - 305 /50,7% от общия брой/

Най-голям брой преподаватели - 225 /в Медицинския факултет - 34,6%/

Най-голям брой преподаватели, родени в София /българи/ - 109 /18,1% от общия брой 602/

Велико Търново-58

Пловдив-37

Сливен-35

Стара Загора-34

Габрово-32

Шумен-23

Македония-41

Преподаватели, завършили Софийския университет - 285 /47,5%/

Преподаватели, завършили в Германия - 108 /18%/

Преподаватели, завършили в Русия – 55

Преподаватели, завършили във Франция – 38

Преподаватели, завършили в Швейцария – 30

Преподаватели, завършили в Италия – 12

Следват Югославия, Чехословакия, Белгия и т.н.

Статистическите данни за преподавателския състав на Софийския университет са получени с количествени методи и ЕИМ, в резултат на анализа на Алманаха на Университета от 1940 година.

/Данните взети от Христов, Д. Пътят на Алма матер. Нова информация за СУ, АБВ, №15, 10.04.1990/.

СТУДЕНТИТЕ

През годините “географията” на чуждестранните студенти, завършили Софийския университет е твърде разнообразна. През далечната за днешните студенти 1971г. са получили диплома на университета Хасан Саид Ел Ламе от Йордания по история и Софоклис Хаджисавас от Кипър също история със специалност археология. Българска филология завършва Хилде Фай от ФРГ - днес известна българистка. Джозеф Качохо

Камау от Кения и Сабри Шамат от Сирия завършват математика. Раиса Гарсия Поланго от

Венесуела завършва биология, Андрю Манега от Кения се дипломира с отличен по биохимия, Първане Данеш от Ирак завършва физика производствен профил.

И още, и още... можем да продължим нашия списък, но за сега толкова. Надяваме се, че ще се намерят достатъчно поводи факултетите да потърсят своите бивши възпитаници, особено днес, във времето на Интернет обществото.

ШАРЖОВЕ

БИСЕРИ

Българин - лице, което не търпи чужди крака на своите рамене, но грижливо крие свободолюбивия си дух, поради което пътува към своето освобождение средно по пет века, защото светът му стига до последната къща на селото.

България - държава, която векове наред стои пред хамлетовската дилема да бъде или не, но въпреки това върви по един непрестанен възход, а ако нещата не вървят добре, може би това е най-хубавото, защото докарва до учудване всички в Европа.

Глаголица - азбука, отговаряща най-добре на фонетичния език на славяните.

Кембриджски и Оксфордски колежи - жалки провинциални училища в сравнение с Магнаурската школа.

Климент - човек, който на едни говори добре, на други оправя ръката, а трети вкарва в правата вяра.

Кирил и Методий - професионални революционери, предшественици на Ренесанса, поставили сред славянството бомба със закъснител.

Магнаурска школа - любимото на българските управници висше учебно заведение в чужбина

Методий - брат на просветителите Константин и Кирил, завършил военна академия поради това, че не се отличавал като тях с големи умствени способности

Народ - все същата сива и безработна рая, независимо от хода на историята

Олимпийски манастир - манастир, в който се оттеглил Методий, когато по щастливо стечение на обстоятелствата загива цялото му семейство

Паисий - историческа личност, поставила си непосилната задача да събуди заспалия народ български

Петър и Асен - братя близнаци от две майки, иначе кумани, но натурализирани българи

Студенти - народни синове, които предизвикват непрекъснати вътрешни разстройства

(Тема: Зараждане на българската национална идея)

“В тези времена на объркване животът се променя - на историческата сцена един след друг започват да се качват и слизат монаси, дамаскини, будители и възбудители на българския дух. Творчеството на Йосиф Брадати е преход от литература към

възраждане. Явява се Паисий, но не на бял кон със сабя в ръка, посичайки по десет турски глави с един замах, а с бяла брада и книга в ръка.”

“Без съмнение, Паисий вижда своята мисия като апостолска и я пъха в манастирската си торба. Някои учени смятат, че църквата е използвана като параван, както и професията “даскал”.”

“Макар и с лист хартия, мастило и перо, Паисий събужда народа. Съдържанието на “История славяноболгарская” е предимно историческо”.

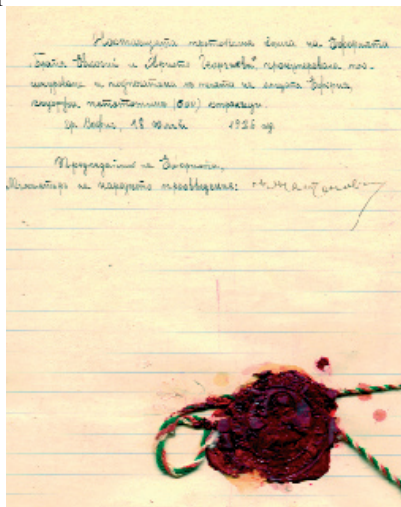
“Другият будител, Софроний Врачански леко закотвяреволюционната история. Софроний прави светска белетристика и книгоразпространение. Тъй като международната обстановка все повече се усложнява, Софроний се появява и на политическата сцена - той се обръща към народа с програма за Русия. Това е нужно, тъй като Осман Пазвантоглу превзема Видин и се обявява за цар на българите. Този период е известен в българската история като Врачански.”

“Софроний за малко не загубил живота си, докато живеел с девойка, харесана от турски първенец - спасил се случайно, когато примката, с която Осман го бил вързал за коня си, се отвързала. След това премеждие Софроний се оттегля от всякакви отговорни длъжности и се отдава на просветна дейност.”

ДОКУМЕНТИ И МАТЕРИАЛИ

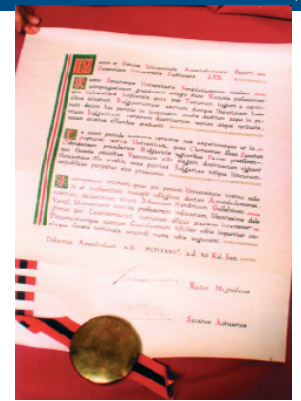
ПРОТОКОЛНА КНИГА НА ЕФОРИЯТА

Създадена през 1898г., Ефорията “Братя Евлогий и Христо Георгиеви” прекратява своята дейност след 40 години през 1938г. В музея се

съхранява протоколната книга на Ефорията от 1926-1934г.

ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ

На 17 ноември 1998г. се извършва откриването на музея на Софийския университет с водосвет и речи на Ректора на Университета проф. дфзн Иван Лалов и Декана на Историческия факултет проф. д-р Георги Бакалов.

ИЗЛОЖБА “140 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФЕСОР АЛЕКСАНДЪР БАЛАН”

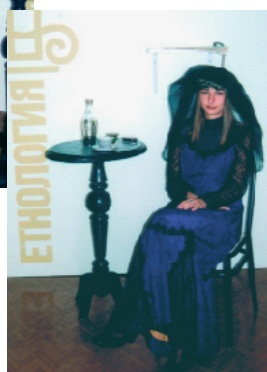

ВРЕМЕННА ЕКСПОЗИЦИЯ

временна експозиция в памет на проф. дин Милчо Лаков.

ЕТНОЛОЖКА ДРАМАТИЗИРАНА ЕКСПОЗИЦИЯ “КУЛТУРА НА ПИЕНЕТО”

АКАДЕМИЧНО СЛОВО

По случай патронния празник на университета 25.11.2001г. директорът на музея доц. Цвета Тодорова произнесе академично слово на тема “Академичният празничен ритуал между традицията и иновацията”.

РЕКЛАМА

По случай откриването на новата учебна 2002/2003 година Музеят на Софийски университет

и работи рекламни торбичка и картичка. Автор на художествения дизайн е ст.ас. Мирослав Богданов от Националната художествена академия.

РЕСТАВРИРАНИ МУЗЕЙНИ ЕКСПОНАТИ ИКОНА НА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

През юни 2002г. се извърши реставрацията на копието на иконата на св. Климент Охридски от едноименната църква в Охрид. Копието е дело на художника Никола Кожухаров. Реставрацията е дело на художника от Националната художествена академия Стефан Белишки.

ФОТОТАБЛО ОТ 1891 г.

През юни 2002г. се извърши реставрацията и основно почистване на един от най-ценните експонати в музея - фототаблото на първия випуск на тогавашния Историко-филологически отдел от 1891г. - дело на популярния столичен фотограф Иван Карастоянов. С отличните си умения реставраторите Стефан Белишки от Националната художествена академия и съпругата му Милена Белишка - художник на свободна практика продължават живота на изключителния 110-годишен музеен експонат.

ГЕОЛОЖКИ ГЛОБУС НА СВЕТА

През юли 2002г. се извърши реставрацията на геоложкия глобус на света от началото на ХХв., дарен на музея от колегите геолози по случай откриването му през 1998г. Реставраторката от Националната художествена

академия Христина Ташкова с голямо търпение и отличен професионализъм обнови глобуса, който отново е изложен в музейната експозиция.

СИТНИ, ДРЕБНИ, камо...

Александр Теодоров-Балан трябвало да има лекции, но студентите намерили на вратата бележка, в която пишело: "Господа, тъй като времето е хубаво, лекция няма да има. Аз се разхождам в парка." Този случай изтъкнал като аргумент преподавател от Философския факултет, извикан да даде обяснение пред Деканския съвет за неявяването си на занятия.

- Колега, когато станете Балан, ще ви освободим дори от задължението да оставите бележка, но дотогава ще трябва да изпълнявате служебните си задължения без отклонения...- приключил инцидента тогавашният декан доцент Кирил Нешев.

Проф. Тагамлицки завършва лекцията си и, хвърляйки поглед върху омърлушената аудитория, пита:

- Има ли въпроси?

След кратка пауза от задните редове долита:

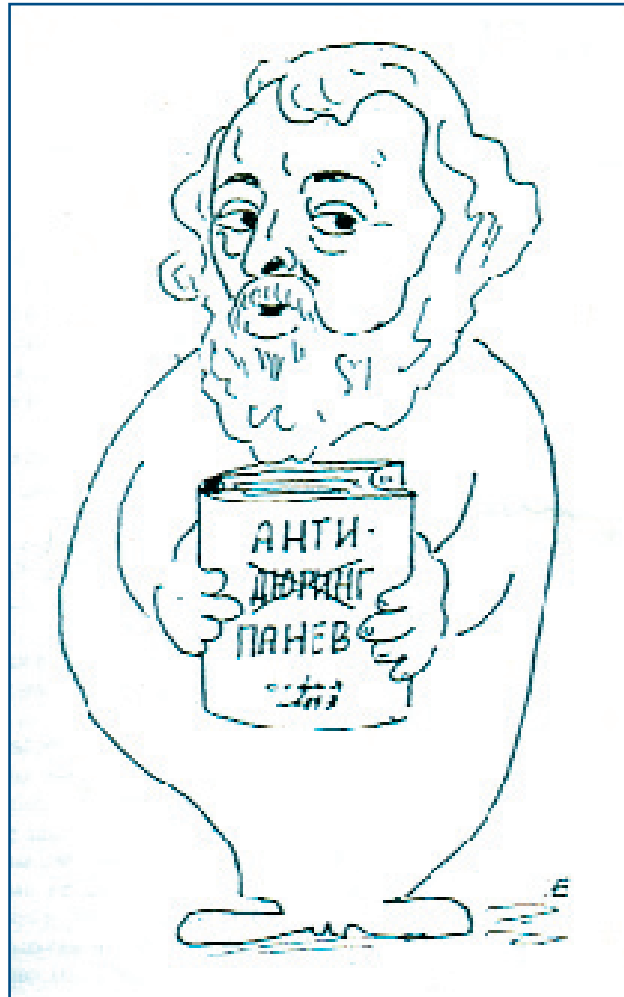
- Нищо не разбрах!

- Това не е въпрос, а съждение! Питам за въпроси... каквито вие, очевидно, нямате. Довиждане!

Акад. Димитър Димитров, известен български археолог, не пишел на изпит по-малко от петица. Затова студентите го наричали помежду си "Митьо Петака". Явява се студентка заочничка, която не знае нищо, обаче говори без прекъсване безмислици. Преподавателят се почувствал неудобно и докато студентката приказвала гледал през прозореца. Най-сетне не издържал, обърнал се и рекъл: "Мълчете, мълчете, колежке! Че като Ви "закърпя" една четворка - цял живот ще ме помните..."

Подбрано из "Казват, че: Весели случки из живота на Алма матер". Събрали Румен Яновски и Димитър Томов.

Предложете ни Ваши весели случки и анекдоти от университетските аудитории.

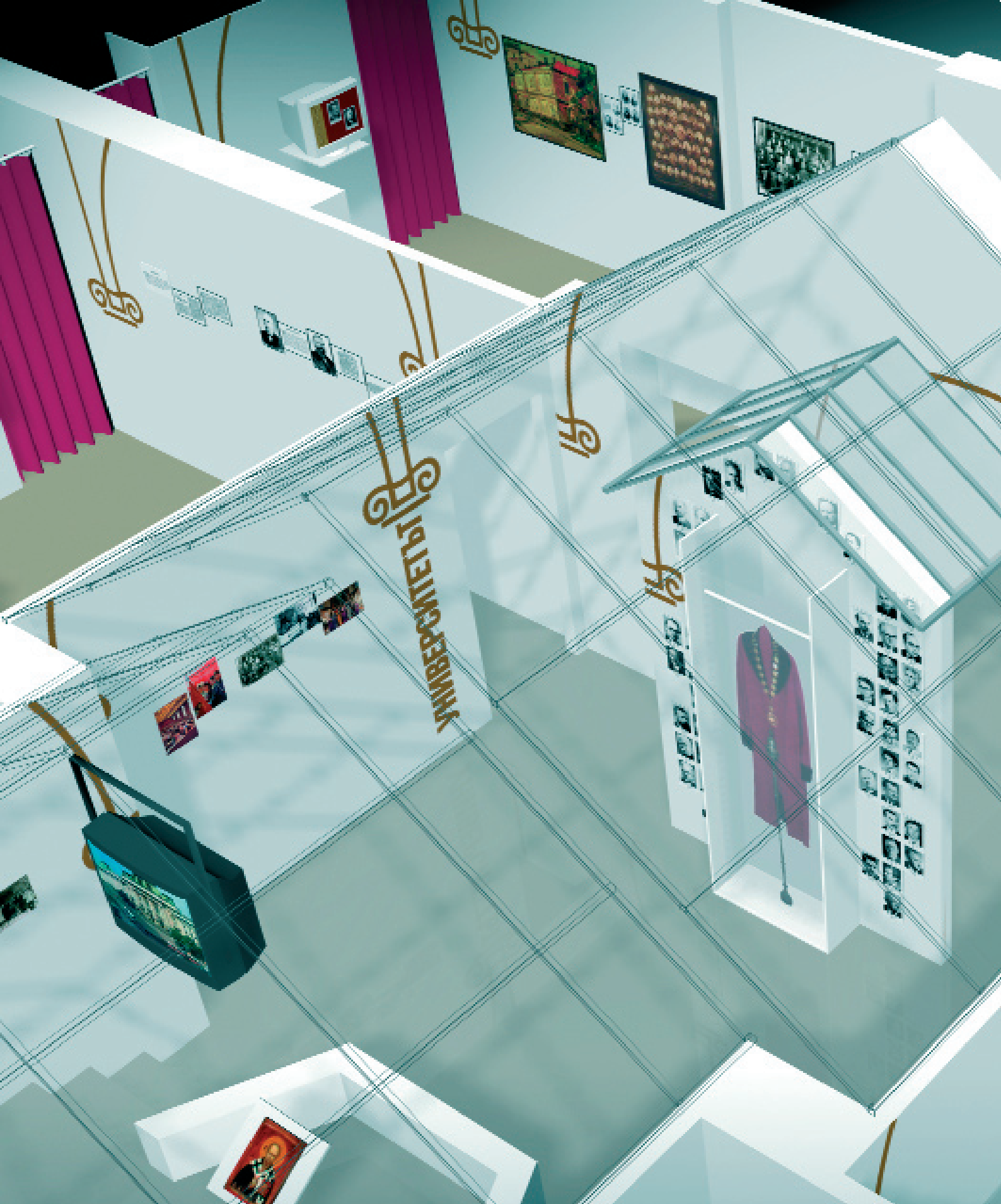
**СТАНЕТЕ ЧЛЕНОВЕ НА КЛУБ “ПРИЯТЕЛИ НА МУЗЕЯ НА
СУ ”СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”**

За контакти: 986 16 80, 9308 558, 9308 279

E-Mail: museum@uni-sofia.bg

РАБОТНО ВРЕМЕ:

Вторник, четвъртък 14-17ч.

MUSEUM

ИЗДАНИЕ НА МУЗЕЯ НА СУ “СВЕТИ КЛИМЕН ОХРИДСКИ”

СЪСТАВИТЕЛИ - ЦВЕТА ТОДОРОВА, ЛЮДМИЛА ЗИДАРОВА
КОМПЮТЪРЕН ДИЗАЙН - МИРОСЛАВ БОГДАНОВ
УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО “СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

2002

ISBN